

هفتمین کنفرانس آموزش شیمی ایران

..... ۲۲ تا ۲۴ شهریور ۱۳۹۰ - زنجان .....

فعال نمودن دانش آموزان در کلاس درس شیمی

صدیقه ناظمیان

یزد خاتم دبیرستان نشاط

S.NAZEMIAN@YAHOO.COM

چکیده

با توجه به اهمیت آشنایی دانش آموزان با جدول تناوبی و ویژگی های عنصرها و روند تغییرات خواص آنها در جدول تناوبی و با توجه به اهمیت کارهای گروهی و محوری نمودن دانش آموزان در امر تدریس و توجه به این نکته ((آن چه را انجام می دهیم درک می کنیم)) روشی که ذکر شده است جهت فعال نمودن دانش آموزان در کلاس درس شیمی می باشد.

مقدمه

از آنجائیکه اهمیت کارهای گروهی و محوری نمودن دانش آموزان در امر تدریس و توجه به این نکته که هدف غایی تعلیم و تربیت اسلامی پرورش انسانهایی است خدا گونه که در اثر دور شدن از رذایل و آلودگیها، استعدادهای عالییه ی روحی ایشان شکوفا شده و چنان به کمالات روحی و فضایل انسانی آراسته شوند که لیاقت رسیدن به سعادت جدید را کسب کنند. از سوی دیگر سایر نظام های آموزش و پرورش جهانی رسالت تعلیم و تربیت را پرورش انسانی پرس وجو می داند که می خواهد از قیدهای بیشمار و گوناگون وجودی اش رها گردد، راه تکامل همه جانبه خود را هموار سازد، به رموز موقعیت فردی و اجتماعی خود و دنیای متغیری که در آن زندگی می کند تا آنجا که ممکن است آشنا شود، با دنیا و انسانهایش مرتبط گردد، زندگی دهد، زندگی کند، و حیات خود و دیگران را با عشق و دانش شکوفا سازد.

روش های یادگیری باید تا حد امکان متنوع باشد تا باعث خستگی دانش آموزان نشود و معلم باید به اندازه ای از ظرافت عمل برخوردار باشد که روش های یادگیری را بر حسب مفید بودن آن، برای یادگیری یک مطلب خاص تغییر دهد. علاوه بر این واضح است ما قبول داریم که شیوه های قدیمی آموزش به دلایل مختلف کاملاً ثمر بخش نیستند و باید به شیوه های فعال و تأثیر گذار روی آورد. متأسفانه امروزه در کلاس، معمولاً هر دانش آموز به تنهایی کار می کند و این رویکرد با اساسی ترین نیاز انسان که همان تعلق داشتن است، سازگاری ندارد. وقتی فردی در گروه فعالیت می کند، همراه افراد دیگر مشغول انجام دادن کار خاصی می شود، نکته های بسیاری می آموزد و به شکلی فعال در امر یادگیری سهیم می شود. این گفته که به شیوه همیاری ارائه شده است، تجربه ای است غیر از روش های قدیمی که شاید بتوان در بسیاری از کلاس ها با کمک دانش آموزان انجام داد.

توصیف وضعیت موجود

تدریس علوم پایه از جمله شیمی، از دشواری های خاص خود برخوردار است. یکی از مشکلات عمده در تدریس این درس، تنوع در مطالب و عنوان ها در آن است. چنان که، در آن مفاهیم، مسایل، موارد آزمایشگاهی و جنبه های کاربردی روبه رو هستیم و بهم پیوستگی مطالب وعدم درک عمیق موضوعی سبب ضعف در یادگیری می شود. هم چنین، اگر دانش آموز در پیش نیاز های درس خاصی مهارت کافی نداشته باشد، به دشواری می تواند به یادگیری یک مطلب در سال های بعد ادامه دهد. از این رو، تدریس مفاهیم پایه، به ویژه در کلاس دوم دبیرستان اهمیت ویژه ای دارد طبیعی است که اگر دانش آموزان در تجارب اولیه یادگیری احساس شکست بکنند، یا علاقه ی خود را از دست خواهند داد، یا از یادگیری، بیش تر پرهیز خواهند کرد و این امر موجب احساس شکست بیشتر در آن ها خواهد شد، در نتیجه، تجارب یادگیری باید به گونه ای تنظیم شوند که دانش آموزان احساس موفقیت کنند. برای مؤثر تر شدن آموزش می توان روش تدریس را عوض کرد. من پس از هفت سال تدریس شیمی در چهار پایه دوره متوسطه به این نتیجه رسیدم که اگر دانش آموز مستقیماً در امر یاددهی و یادگیری دخالت کند و با آن درگیر شود نتیجه مطلوب تری به دست خواهد آمد. باید توجه داشت آن چه که در فرایند یاد دهی و یادگیری نقش اساسی دارد فعالیت و شرکت مستمر و جدی فراگیران با حضور فعال آن ها، در جریان یادگیری است.